

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

Τμήμα : Γενικό Τμήμα Δικαίου

ΠΜΣ : « Δίκαιο & Ευρωπαϊκή Ενοποίηση »

Κατεύθυνση : Δημόσιο Δίκαιο

Διπλωματική Εργασία

Θέμα :

**Το σύστημα των «ιδίων πόρων» για τη χρηματοδότηση της
Ευρωπαϊκής Ένωσης**

Κυρκή Ισμήνη

ΑΜ : 0912Μ017

Επιβλέπων : Κουγέας Δ. Βασίλειος, Καθηγητής

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	6
ΜΕΡΟΣ Α΄ - Προς τη δημοσιονομική αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης : από τις εθνικές συνεισφορές στους ιδίους πόρους	7
A.1. Η Συνθήκη ίδρυσης της ΕΚΑΧ	8
A.2. Οι Συνθήκες ίδρυσης της ΕΚΑΕ και της ΕΟΚ	8
A.3. Η Απόφαση της 21 ^{ης} Απριλίου 1970 περί αντικατάστασεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων	9
A.4. Νομοθετικά κείμενα που ακολούθησαν	9
ΜΕΡΟΣ Β΄ - Το σύστημα των «ιδίων πόρων»	13
B.1. Προέλευση των ιδίων πόρων	14
B.1.1. Γεωργικές εισφορές και εισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης	14
B.1.2. Τελωνειακοί δασμοί	14
B.1.3. Ποσοστό επί του ΦΠΑ	17
B.1.4. Ποσοστό επί του ΑΕΕ	18
B.1.5. Λοιπές πηγές εσόδων	19
B.2. Ανώτατο όριο των ιδίων πόρων	23
B.3. Δημοσιονομικές διορθώσεις	23
B.4. Είσπραξη και απόδοση των ιδίων πόρων	24
B.5. Κατανομή των εσόδων	25
B.6. Λοιπές συνιστώσες του ευρωπαϊκού δημοσιονομικού συστήματος	26
B.6.1. Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης	26
B.6.2. Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ)	27
ΜΕΡΟΣ Γ΄ - Αξιολόγηση και προοπτικές του συστήματος των «ιδίων πόρων»	31
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	35
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	42

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

♦ Ελληνικές

ΑΕΕ	Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕυρΔ	Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΑΕ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
ΕΚΑΧ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΣΛ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών
Ευρατόμ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΤΔ	Κοινό Τελωνειακό Δασμολόγιο
ΚΤΚ	Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας
ΠΔΠ	Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο
ΠΠΠ	Παραδοσιακοί Ίδιοι Πόροι
ΣΕΕ	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
ΣΕΚ	Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

♦ Ξενόγλωσσες

GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
TARIC	Tarif Intégré de la Communauté

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 311 της ΣΛΕΕ : « Η Ένωση προικίζεται με επαρκή μέσα για την επίτευξη των στόχων της και την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της. Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους. ...».

Αυτά τα εδάφια, σε συνδυασμό και με την έλευση στο προσκήνιο των εξελίξεων στο δημοσιονομικό πεδίο υπό τη δοκιμασία της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, ήταν καθοριστικά στο να τροφοδοτήσουν το ερευνητικό μου ενδιαφέρον για το πώς ακριβώς χρηματοδοτείται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους δικούς μου ανθρώπους για την υποστήριξή τους, όπως επίσης και τον καθηγητή κ. Κουγέα για την αποδοχή επίβλεψης της παρούσας.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως την ξέρουμε σήμερα αλλά και όπως ξεκίνησε ως μία απλή Κοινότητα εκμετάλλευσης άνθρακα και χάλυβα, έχει δομηθεί πάνω στην ιδέα της δημοσιονομικής αυτονομίας. Αυτήν την αποτυπώνει στο νομικό πλαίσιο που τη διέπει δημοσιονομική αυτονομία την έχει πραγματώσει μέσω της υιοθέτησης για την κάλυψη των εσόδων της του συστήματος των «ιδίων πόρων».

Το σύστημα των «ιδίων πόρων» στηρίζεται στη μεταβίβαση θεσμοθετημένων πόρων από το εθνικό προς το υπερεθνικό επίπεδο αυτοδίκαια χωρίς να απαιτείται σχετική απόφαση των εθνικών αρχών. Με αυτόν τον τρόπο η Ένωση έχει το δικό της προϋπολογισμό, ξεχωριστό από τους επιμέρους προϋπολογισμούς των κρατών μελών και μπορεί να υλοποιεί τις κοινές πολιτικές της, όπως και να έχει αυτόνομη προσωπικότητα έναντι τρίτων χωρών.

Στη μελέτη που ακολουθεί αρχικά παρουσιάζεται η πορεία προς τη δημοσιονομική αυτονομία, εν συνεχεία, μέσα από μία σφαιρική επισκόπηση, ξεδιπλώνεται η λειτουργία του συστήματος σε όλο το φάσμα από την κατηγοριοποίηση των πόρων μέχρι την τελική διάθεσή τους από την Ένωση, καθώς επίσης αναπτύσσονται συνοπτικά και οι δύο άλλες συνιστώσες του δημοσιονομικού συστήματος και τέλος επιχειρείται μία αξιολόγηση του συστήματος των «ιδίων πόρων» από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του με ταυτόχρονη αναφορά στις προοπτικές σχετικά με μία μελλοντική μεταρρύθμισή του. Το σώμα της παρούσας ολοκληρώνεται με την παράθεση των πηγών και των δημοσιονομικών διατάξεων της ΣΛΕΕ στις οποίες βασίζεται η εκπόνησή της.

Μέρος Α΄

**Προς τη δημοσιονομική αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης : από
τις εθνικές συνεισφορές στους ιδίους πόρους**

A.1. Η Συνθήκη ίδρυσης της ΕΚΑΧ

Ήδη από τα πρώτα στάδια της ευρωπαϊκής οικοδόμησης ζωτικής σημασίας ήταν το θέμα της χρηματοδότησης προκειμένου να μπορεί να λειτουργήσει το νεοσύστατο αυτό υπερεθνικό μόρφωμα.

Έτσι στο πλαίσιο της ιδρυτικής Συνθήκης της ΕΚΑΧ¹ για την συνεργασία μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών αναφορικά με την παραγωγική δραστηριότητα στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα εντάχθηκε η πρόβλεψη σχετικά με τη δυνατότητα του κύριου θεσμικού οργάνου της Κοινότητας, της Ανώτατης Αρχής, να διαθέτει ίδιους πόρους για τη χρηματοδότηση των παρεμβάσεων της στην κοινή αγορά. Η Ανώτατη Αρχή εξουσιοδοτήθηκε ειδικότερα ως προς αυτό να εισπράττει εισφορές από τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις του άνθρακα και του χάλυβα.²

Η πρώτη αυτή μορφή υπερεθνικού φόρου, αν και περιορισμένης εμβέλειας εν τοις πράγμασι, είναι αξιοσημείωτο ότι συμβαδίζει με το πνεύμα των μεταγενέστερων χρόνων στην πορεία της ενωμένης Ευρώπης αναδεικνύοντας εξαρχής τη μοναδικότητα της φύσης της.

A.2. Οι Συνθήκες ίδρυσης της ΕΚΑΕ και της ΕΟΚ

Αντίθετα με τη Συνθήκη για την ίδρυση της ΕΚΑΧ, οι Συνθήκες της Ρώμης³ για την ίδρυση της ΕΚΑΕ και της ΕΟΚ με σκοπό την ανάπτυξη μίας ισχυρής ευρωπαϊκής πυρηνικής βιομηχανίας ως μέσο επίτευξης ενεργειακής ανεξαρτησίας και την προαγωγή της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς, καθώς και την προαγωγή μίας συνολικής και όχι απλά τομεακής οικονομικής ενοποίησης της Ευρώπης αντίστοιχα, δεν εξασφάλιζαν εξαρχής την απαιτούμενη χρηματοδότηση μέσω ιδίων πόρων αλλά μέσω χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών οι οποίες κατανέμονταν μεταξύ αυτών με βάση δύο κλίμακες κατανομής, υπάρχουσας βέβαια

---

¹Η Συνθήκη ίδρυσης της ΕΚΑΧ υπογράφηκε στις 18/4/1951 στο Παρίσι και τέθηκε σε ισχύ στις 23/7/1952 για περίοδο 50 ετών.

²Στάγκος Π. - Σαχπεκίδου Ε., Δίκαιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2000, σελ. 6.

³Οι Συνθήκες της Ρώμης (ΕΚΑΕ και ΕΟΚ) υπογράφηκαν στην ομώνυμη πόλη στις 25/3/1957 και τέθηκαν σε ισχύ στις 1/1/1958.

ταυτόχρονα πρόβλεψης για μία μεταβατική μόνο περίοδο ισχύος του προαναφερθέντος συστήματος και έπειτα πέρασμα σε ένα σύστημα ιδίων πόρων.

A.3. Η Απόφαση της 21^{ης} Απριλίου 1970 περί αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων

Η απόφαση του Λουξεμβούργου της 21^{ης} Απριλίου 1970⁴ εισήγαγε για πρώτη φορά το σύστημα των ιδίων πόρων, αντικαθιστώντας τις εθνικές συνεισφορές.⁵

Με την εν λόγω απόφαση διαφοροποιήθηκαν οι τότε Κοινότητες από τους άλλους διεθνείς οργανισμούς, οι οποίοι ως γνωστόν βασίζουν τη χρηματοδότησή τους στις εισφορές των μελών τους, καθώς μετέβησαν σε ένα αυτόνομο σύστημα χρηματοδότησης που αποτελούνταν από τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (γεωργικές εισφορές και τελωνειακοί δασμοί) και έναν πόρο βασιζόμενο στη φορολόγηση της προστιθέμενης αξίας (ποσοστό επί του ΦΠΑ).

A.4. Νομοθετικά κείμενα που ακολούθησαν

Προκειμένου να χωρέσει εφαρμογής η απόφαση του Λουξεμβούργου για τους ιδίους πόρους και να γίνουν οι απαιτούμενες κάθε φορά τροποποιήσεις, εκδόθηκαν στα χρόνια που ακολούθησαν μέχρι σήμερα σχετικά νομοθετικά κείμενα στα πλαίσια του παραγώγου κοινοτικού παλαιότερα και ενωσιακού πλέον δικαίου. Χαρακτηριστικά μπορεί να γίνει αναφορά στα εξής βασικά κείμενα :

- Έκτη Οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 1977 περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας : ομοιόμορφη φορολογική βάση.⁶

⁴ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31970D0243&qid=1421330137110&from=EL>

⁵ Κουγέας Β., Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σελ.425.

⁶ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31977L0388&rid=7>

- Απόφαση 85/257/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαΐου 1985 για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.⁷
- Απόφαση 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 24^{ης} Ιουνίου 1988 για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.⁸
- Οδηγία 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 13^{ης} Φεβρουαρίου 1989 για την εναρμόνιση του καθορισμού του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος σε τιμές αγοράς.⁹
- Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1552/89 του Συμβουλίου της 29^{ης} Μαΐου 1989 για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.¹⁰
- Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 του Συμβουλίου της 29^{ης} Μαΐου 1989 για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς είσπραξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από το φόρο επί της προστιθέμενης αξίας.¹¹
- Απόφαση 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 31^{ης} Οκτωβρίου 1994 για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.¹²
- Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1026/1999 του Συμβουλίου της 10^{ης} Μαΐου 1999 για καθορισμό των εξουσιών και υποχρεώσεων των υπαλλήλων των εντεταλμένων από την Επιτροπή για τη διεξαγωγή των ελέγχων των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.¹³
- Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 του Συμβουλίου της 22^{ης} Μαΐου 2000 για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.¹⁴
- Απόφαση αριθ. 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 29^{ης} Σεπτεμβρίου 2000 για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.¹⁵
- Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1287/2003 του Συμβουλίου της 15^{ης} Ιουλίου 2003 για την εναρμόνιση του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος σε τιμές

---

⁷ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31985D0257&rid=15>

⁸ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31988D0376&rid=1>

⁹ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989L0130&rid=1>

¹⁰ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989R1552&rid=1>

¹¹ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31989R1553&rid=1>

¹² Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31994D0728&rid=7>

¹³ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:31999R1026&rid=1>

¹⁴ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000R1150&rid=1>

¹⁵ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000D0597&rid=3>

αγοράς («Κανονισμός ΑΕΕ»)¹⁶

- Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2028/2004 του Συμβουλίου της 16^{ης} Νοεμβρίου 2004 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.¹⁷
- Απόφαση αριθ. 2007/436/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουνίου 2007 για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.¹⁸
- Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 105/2009 του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιανουαρίου 2009 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1150/2000 σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.¹⁹
- Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου.²⁰
- Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου της 2^{ας} Δεκεμβρίου 2013 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014 – 2020.²¹
- Διοργανική Συμφωνία της 2^{ας} Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.²²
- Απόφαση αριθ. 2014/335/ΕΕ, Ευρατόμ του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 2014 για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.²³
- Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 608/2014 του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου

¹⁶ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1287&rid=1>

¹⁷ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R2028&rid=1>

¹⁸ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007D0436&rid=3>

¹⁹ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R0105&rid=1>

²⁰ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0966&rid=1>

²¹ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1311&rid=3>

²² Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2013:373:FULL&from=en>

²³ Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014D0335&rid=2>

2014 σχετικά με τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων για το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.²⁴

- Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 2014 για τις μεθόδους και τη διαδικασία απόδοσης των παραδοσιακών ιδίων πόρων και των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ και το ΑΕΕ και για τα μέτρα αντιμετώπισης των ταμειακών αναγκών.²⁵

Το δίκαιο λοιπόν, διαρκώς εξελισσόμενο έτσι ώστε να ανταποκρίνεται κατά το δυνατόν στις εκάστοτε ανάγκες, όπως άλλωστε φαίνεται και από την παραπάνω ιστορική επισκόπηση της νομοθεσίας, με το νομικό πλαίσιο με το οποίο περιβάλλει το σύστημα των ιδίων πόρων επενδύει στη δημοσιονομική αυτονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ουσιαστική συνιστώσα της μακροπρόθεσμης επιθυμίας για μία βαθύτερη πολυεθνική ολοκλήρωση στην Ευρώπη.

---

²⁴ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0608&rid=2>

²⁵ Διαθέσιμος στο: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0609&rid=2>

Μέρος Β΄

Το σύστημα των «ιδίων πόρων»

B.1. Προέλευση των ιδίων πόρων

B.1.1. Γεωργικές εισφορές και εισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης

Με την απόφαση της 21^{ης} Απριλίου 1970 ενσωματώθηκαν στους ιδίους πόρους της Κοινότητας οι γεωργικές εισφορές, οι οποίες είχαν καθιερωθεί από το 1962 με την θέση σε ισχύ της ΚΑΠ.

Στην πραγματικότητα η κατηγορία είναι ευρύτερη της συγκεκριμένης διατύπωσης, καθώς πρόκειται για γεωργικούς δασμούς, δηλαδή για τελωνειακούς δασμούς που εισπράττονται κατά την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων από τρίτες χώρες, όπως επίσης και για εισφορές από την παραγωγή ζάχαρης και ισογλυκόζης που καταβάλλονται από τους εντός του εδάφους της Κοινότητας παραγωγούς τους.

Εξ αυτών των εσόδων τα κράτη μέλη παρακρατούν ως έξοδα είσπραξης το 25% σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουνίου 2007 και το 20% σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 2014.²⁶

B.1.2. Τελωνειακοί δασμοί

Οι τελωνειακοί δασμοί είναι οι δασμοί που επιβάλλονται στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί των εισαγομένων από τρίτες χώρες προϊόντων και ενσωματώθηκαν ως ίδιοι πόροι με την απόφαση της 21^{ης} Απριλίου 1970.²⁷

Πριν τεθούν σε ισχύ οι κοινοτικές Συνθήκες, όλες οι ευρωπαϊκές χώρες προστάτευαν την εσωτερική παραγωγή με τελωνειακούς δασμούς, οι οποίοι

---

²⁶Η απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 2014 για τους ιδίους πόρους για να τεθεί σε ισχύ μένει να εγκριθεί από όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις συνταγματικές επιταγές του καθενός (συνήθως επικύρωση από τα εθνικά κοινοβούλια). Μέχρις ότου συμβεί αυτό, καθώς απαιτεί χρόνο, συνεχίζει να εφαρμόζεται η απόφαση της 7^{ης} Ιουνίου 2007 και μετά την έγκρισή τους από όλα τα κράτη μέλη οι νέοι κανόνες θα ισχύσουν αναδρομικά από 1/1/2014.

²⁷Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουνίου 2007 η κατηγορία των τελωνειακών δασμών καταργήθηκε ως αυτοτελής κατηγορία εσόδων στο γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και εντάχθηκε στην κατηγορία των γεωργικών εισφορών γιατί όπως αναφέρεται στο προοίμιο της : «Μετά την εφαρμογή στο δίκαιο της ΕΕ των συμφωνιών που συνήφθησαν κατά τη διάρκεια των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του γύρου της Ουρουγουάης, δεν υπάρχει πλέον ουσιαστική διαφορά μεταξύ γεωργικών εισφορών και τελωνειακών δασμών. Επομένως, είναι σκόπιμη η απάλειψη της εν λόγω διάκρισης στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ».

παρεμπόδιζαν την εισαγωγή προϊόντων σε τιμές χαμηλότερες εκείνων της εθνικής παραγωγής, και με ποσοτικούς περιορισμούς, οι οποίοι εμπόδιζαν την εισαγωγή ορισμένων προϊόντων σε ποσότητες μεγαλύτερες από αυτές που χρειαζόνταν για την ικανοποίηση της εσωτερικής κατανάλωσης την οποία δεν κάλυπτε η εσωτερική παραγωγή. Έτσι, μια χώρα εισήγαγε συνήθως τις ποσότητες και τις ποιότητες των αγαθών που δεν παράγονταν εντόπια. Καλά προστατευμένες, οι βιομηχανικές επιχειρήσεις δεν έβλεπαν την ανάγκη να κάνουν μεγάλες προσπάθειες εκσυγχρονισμού και μείωσης του κόστους παραγωγής τους. Το θύμα αυτού του προστατευτισμού ήταν κυρίως ο ευρωπαϊός καταναλωτής, ο οποίος είχε περιορισμένη επιλογή και έπρεπε να καταβάλλει σχετικά υψηλές τιμές για την απόκτηση αγαθών συχνά μέτριας ποιότητας. Η τελωνειακή ένωση, η οποία περιοριζόταν αρχικά στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, αλλά η οποία επεκτάθηκε σύντομα σε όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες χάρη στη Συνθήκη ΕΟΚ, απέβλεπε στο να διορθώσει αυτήν την κατάσταση.²⁸

Τα μέλη ανέλαβαν εκ της Συνθήκης την υποχρέωση να εξαλείψουν στις αμοιβαίες τους εμπορικές σχέσεις όλους τους δασμολογικούς και ποσοτικούς περιορισμούς και να τους εφαρμόζουν μόνο στις σχέσεις τους με τρίτες χώρες διατηρώντας μάλιστα ως προς αυτό κοινό εξωτερικό τελωνειακό δασμολόγιο.²⁹

Πέραν του οφέλους της ανάπτυξης του ανταγωνισμού στα κράτη μέλη αδιαμφισβήτητα, η τελωνειακή ένωση είχε ως συνέπεια το κράτος εισαγωγής ενός προϊόντος να μην ταυτίζεται πάντα με το κράτος του τελικού προορισμού του και οι αντίστοιχοι τελωνειακοί δασμοί να εισπράττονται από κράτος διαφορετικό από εκείνο για το οποίο προορίζεται τελικά το προϊόν. Ως εκ τούτου, η πρόβλεψη που περιλαμβανόταν στη Συνθήκη της ΕΟΚ για αντικατάσταση των χρηματικών εισφορών των κρατών μελών με ίδια έσοδα μετά την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου και η καταβολή όλων αυτών των εσόδων που εισπράττονται κατ' επιβολή τελωνειακών δασμών στην Ένωση δεν επιτρέπει τη δημιουργία τέτοιων φαινομένων.

Το εξωτερικό τελωνειακό δασμολόγιο έγινε κοινό το 1968, δύο χρόνια νωρίτερα από το προβλεπόμενο από τη Συνθήκη της ΕΟΚ. Από το 1968 δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να αναστέλλουν μονομερώς τελωνειακούς δασμούς ή να τροποποιούν

---

²⁸ Μούσης Ν., Ευρωπαϊκή Ένωση : δίκαιο, οικονομία, πολιτική, εκδόσεις Παπαζήση, 2011, κεφ. 5.1. διαθέσιμο στο: http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/5/1/?all=1

²⁹ Βλ. άρθρο 28 ΣΛΕΕ.

μόνα τους το κοινό δασμολόγιο. Με άλλα λόγια, δεν μπορούν πλέον να εφαρμόζουν μιαν αυτόνομη τελωνειακή πολιτική. Μόνο το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την κανονική εφαρμογή του ΚΤΔ με κανονισμούς οι οποίοι αφορούν διάφορα τελωνειακά μέτρα. Είτε είναι συμφωνημένα, είτε είναι αυτόνομα, τα μέτρα αυτά εισάγουν μερικές ή ολικές μειώσεις των τελωνειακών δασμών για όλες ή μερικές εισαγωγές ενός προϊόντος στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται είτε για ευρωπαϊκές τελωνειακές ποσοτώσεις είτε για ολικές ή μερικές αναστολές είσπραξης τελωνειακών δασμών.³⁰

Προκειμένου δε το κανονιστικό πλαίσιο της τελωνειακής ένωσης να τυγχάνει ομοιόμορφης εφαρμογής, χωρίς την ύπαρξη τυχόν διαφορετικών ερμηνειών ή κανόνων, θεσπίστηκε ο Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας (ΚΤΚ)³¹ που συγκεντρώνει το σύνολο των διατάξεων της τελωνειακής νομοθεσίας.

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί πως το όλο σύστημα γύρω από την τελωνειακή ένωση διέπεται από μία σημαντική οργάνωση ώστε και να διευκολύνεται πρακτικά η διαδικασία και να εξάγονται συνάμα χρήσιμες πληροφορίες. Οποιασδήποτε τελωνειακής ενέργειας προηγείται η τελωνειακή κατάταξη, η κατάταξη δηλαδή του εμπορεύματος στην τελωνειακή ονοματολογία με εφαρμογή του συστήματος της συνδυασμένης ονοματολογίας που καλύπτει τόσο το τελωνειακό όσο και το κομμάτι της εξαγωγής δεδομένων για στατιστική χρήση. Παράλληλα δημιουργήθηκε και το Ολοκληρωμένο Κοινοτικό Δασμολόγιο (TARIC)³² για να γίνεται καταγραφή όλων των διατάξεων του ευρωπαϊκού δικαίου που εφαρμόζονται στις τελωνειακές συναλλαγές.

Τέλος, να μη λησμονηθεί ότι τα κράτη μέλη κρατούν ως έξοδα είσπραξης το 25% του εισπραττόμενου ποσού από την επιβολή τελωνειακών δασμών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση του Συμβουλίου της 7^{ης} Ιουνίου 2007 και το 20% σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση του Συμβουλίου της 26^{ης} Μαΐου 2014.

---

³⁰Μούσης Ν., Ευρωπαϊκή Ένωση : δίκαιο, οικονομία, πολιτική, εκδόσεις Παπαζήση, 2011, κεφ. 5.2.1. Διαθέσιμο στο: http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/5/2/1/?all=1

³¹Ο ΚΤΚ θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 και διατάξεις περί της εφαρμογής του περιλαμβάνονται στον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2454/93. Με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 450/2008 εκσυγχρονίστηκε και επίσης ευθυγραμμίστηκε με τη διεθνή σύμβαση για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών καθεστώτων και το Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2013 με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 θεσπίστηκε ο Ενωσιακός (πλέον) Τελωνειακός Κώδικας.

³²Το TARIC θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87.

B.1.3. Ποσοστό επί του ΦΠΑ

Η μείωση της σημασίας των τελωνειακών δασμών μετά το 1968 ως απόρροια της κατάργησης ή της μείωσης αυτών στα πλαίσια της Διεθνούς Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) και διαφόρων παραχωρήσεων τελωνειακής φύσεως προς ορισμένες χώρες από μέρους της Κοινότητας, είχε σαν αποτέλεσμα τη συνειδητοποίηση της μη επάρκειας των παραδοσιακών ιδίων πόρων για τη χρηματοδότηση του κοινοτικού προϋπολογισμού και ως εκ τούτου την ανάγκη εξεύρεσης ενός επιπλέον πόρου εσόδων.

Έτσι η απόφαση της 21^{ης} Απριλίου 1970 καθιέρωσε μία ακόμη πηγή χρηματοδότησης, της οποίας η εφαρμογή κατέστη δυνατή το 1980 μετά την εναρμόνιση των συστημάτων ΦΠΑ μεταξύ των κρατών μελών.

Η εξασφάλιση ιδίων πόρων μέσω του ΦΠΑ βασίζεται στην εφαρμογή ενός ενιαίου συντελεστή για όλα τα κράτη μέλη επί της εναρμονισμένης βάσης υπολογισμού του ΦΠΑ κάθε κράτους μέλους.

Από το 1988 έως το 1994, αυτή η φορολογική βάση δεν μπορούσε να υπερβαίνει το 55% του ΑΕΠ των κρατών μελών. Από το 1995 και μετά, το όριο αυτό καθορίστηκε στο 50% του ΑΕΠ για τα κράτη μέλη των οποίων το κατά κεφαλή ΑΕΠ ήταν κατώτερο του 90% του κοινοτικού μέσου όρου. Μεταξύ 1995 και 1999, η υπέρβαση αυτή επεκτάθηκε προοδευτικά και εφαρμόζεται πλέον σε όλα τα κράτη μέλη.³³ Σήμερα λοιπόν, η φορολογήσιμη βάση ΦΠΑ φτάνει μέχρι το 50% του ΑΕΕ για κάθε χώρα. Με τον κανόνα αυτόν, τα λιγότερο πλούσια κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να καταβάλουν δυσανάλογο ποσόν (σε χώρες χαμηλού εισοδήματος, ο ΦΠΑ συνήθως αντιστοιχεί σε υψηλότερο ποσοστό εθνικού εισοδήματος).³⁴

Όσον αφορά στο συντελεστή, η απόφαση του 1970 τον περιόριζε στο ποσοστό του 1% ως το μέγιστο. Το 1985 ο συντελεστής αυξήθηκε στο 1,4% ενόψει της ένταξης νέων κρατών προκειμένου να καλυφθούν με αυτόν τον τρόπο τα έξοδα της επικείμενης διεύρυνσης. Το 1994 προβλεπόταν σταδιακή επιστροφή στο μέγιστο του 1%, ενώ μερικά χρόνια αργότερα, το 2000, ο συντελεστής μειώθηκε στο 0,50%. Από

³³Europa – Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ – Προϋπολογισμός, Ο μηχανισμός των ιδίων πόρων, 2007. Διαθέσιμο στο: http://europa.eu/legislation_summaries/budget/134011_el.htm

³⁴Consilium, Ίδιοι πόροι. Διαθέσιμο στο: www.consilium.europa.eu/special-reports/mff/own-resources?lang=el

το 2007 και μετά, μέχρι και σήμερα, ο μέγιστος συντελεστής καταβολής του ΦΠΑ ορίζεται στο 0,30%.³⁵

Μάλιστα, το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό του φόρου αυτού οφείλει να καταβληθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το κάθε κράτος μέλος της ακόμη και αν για κάποιο λόγο το ποσοστό αυτό δεν εισπράχθηκε πραγματικά από το κράτος με βάση τις εθνικές του ρυθμίσεις, διότι δεν αποτελεί μέρος του φόρου που πράγματι εισπράχθηκε σε εθνικό επίπεδο, αλλά μέρος του φόρου που θα έπρεπε να εισπραχθεί.³⁶

B.1.4. Ποσοστό επί του ΑΕΕ

Το 1988 το Συμβούλιο με την Απόφαση 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ της 24^{ης} Ιουνίου 1988 για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων προέβη στη θέσπιση του τέταρτου, γνωστού και ως συμπληρωματικού, πόρου χρηματοδότησης με βάση υπολογισμού, την εποχή εκείνη, το ΑΕΠ (η έννοια του ΑΕΠ αντικαταστάθηκε βέβαια στη συνέχεια από εκείνη του ΑΕΕ στο πλαίσιο της επέκτασης στο κομμάτι του προϋπολογισμού του ΕΣΛ³⁷ του 1995) με σκοπό τη δημοσιονομική εξισορρόπηση των μεγεθών του προϋπολογισμού και τελικά την αντικατάσταση του αρχικά επιτελούντος αυτό το ρόλο πόρου προερχόμενου από το ΦΠΑ.

Ο πόρος ΑΕΕ προκύπτει με την εφαρμογή ενός συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται για κάθε οικονομικό έτος στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού, σε μία φορολογική βάση, η οποία αντιστοιχεί στο άθροισμα των ΑΕΕ των κρατών μελών στην τιμή της αγοράς. Ο εν λόγω πόρος υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των δαπανών και του αθροίσματος όλων των άλλων δημοσίων πόρων. Αποτελεί δε έναν

³⁵Για την περίοδο 2007–2013, ο συντελεστής καταβολής του φόρου ΦΠΑ για την Αυστρία ορίζεται στο 0,225 %, για τη Γερμανία στο 0,15 % και για τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία στο 0,10 %. Επίσης μόνο για την περίοδο 2014 – 2020, ο συντελεστής καταβολής των ιδίων πόρων που βασίζονται στον ΦΠΑ για τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία καθορίζεται στο 0,15%.

³⁶Μπάρμπας Ν., Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, εκδόσεις Σάκκουλα, 2014, σελ. 258 και εκεί υπ. αριθ. 319 για σχετικές αποφάσεις του ΔΕΚ της 12 Σεπτεμβρίου 2000 στις υποθέσεις C-276/97, C-358/97, C-359/97, C-408/97 και C-260/98 σχετικά με την επιβολή του ΦΠΑ στα διόδια, καθώς και το σχετικό σχόλιο του συγγραφέα στην ΕΕΕυρΔ 4:2000 σ. 827 επ.

³⁷«Για την ΕΕ και τα κράτη μέλη, τα στοιχεία με βάση αυτό το πλαίσιο παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο για τη διαμόρφωση και παρακολούθηση της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής τους. Τα κριτήρια σύγκλισης για την οικονομική και νομισματική ένωση, η χορήγηση οικονομικής υποστήριξης σε περιφέρειες της ΕΕ, όπως, επίσης, και ο καθορισμός των ιδίων πόρων της ΕΕ βασίζονται στα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών». ΕΛΣΤΑΤ, Ελλάς – Εθνικοί Λογαριασμοί, 2011. Διαθέσιμο στο: http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/General/NATIONAL_ACCOUNTS.pdf

πόρο-«κλειδί», δεδομένου ότι χρηματοδοτεί όχι μόνον το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού, αλλά προσδιορίζει τον περιορισμό προς τα άνω της φορολογικής βάσης ΦΠΑ, την κατανομή της χρηματοδότησης της βρετανικής αντιστάθμισης και το ανώτατο όριο του συνολικού ποσού των πόρων τους οποίους μπορεί να εισπράξει η Κοινότητα.³⁸

Ως προς την αναφορά σε αριθμητικά δεδομένα, το ποσοστό αυτό δεν είναι προκαθορισμένο επειδή ακριβώς προβλέφθηκε, όπως προαναφέρθηκε, για να εξυπηρετεί τον ισοσκελισμό του προϋπολογισμού διασφαλίζοντας τη χρηματοδότηση των δαπανών έως του ύψους του γενικού ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων. Πάντως με βάση τη μέχρι τώρα πρακτική κυμαίνεται γύρω στο 1%.³⁹⁻⁴⁰

B.1.5. Λοιπές πηγές εσόδων

Μεταξύ των εσόδων του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέραν των ιδίων πόρων, συγκαταλέγονται:

- Έσοδα από τη διοικητική λειτουργία των οργάνων της Ένωσης
- Φόροι επί των εισοδημάτων του προσωπικού της Ένωσης
- Εισφορές τρίτων χωρών για ενωσιακά προγράμματα πχ. έρευνα
- Πρόστιμα για παραβίαση της ενωσιακής νομοθεσίας και κυρίως των διατάξεων περί ανταγωνισμού
- Τραπεζικά επιτόκια και επιτόκια υπερημερίας
- Καταπτώσεις εγγυήσεων υπέρ της Ένωσης
- Επιστροφές ενωσιακών ενισχύσεων
- Μεταφορά θετικού υπολοίπου του προηγούμενου οικονομικού έτους

---

³⁸Europa – Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ – Προϋπολογισμός, Ο μηχανισμός των ιδίων πόρων, 2007. Διαθέσιμο στο: http://europa.eu/legislation_summaries/budget/134011_el.htm

³⁹Μπάρμπας Ν., Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, εκδόσεις Σάκκουλα, 2014, σελ. 258-259 και Μηλιώνης Ν., Στοιχεία Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Δικαίου, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2008, σελ. 182.

⁴⁰Για την περίοδο 2007–2013, οι Κάτω Χώρες τυγχάνουν ακαθάριστης μείωσης της ετήσιας συνεισφοράς βάσει του ΑΕΕ τους, ύψους 605 εκατ. ευρώ και η Σουηδία ακαθάριστης μείωσης της ετήσιας συνεισφοράς βάσει του ΑΕΕ της, ύψους 150 εκατ. ευρώ, ενώ μόνο για την περίοδο 2014–2020, η Δανία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία θα ωφεληθούν από ακαθάριστες μειώσεις της ετήσιας συνεισφοράς τους βάσει του ΑΕΕ κατά 130 εκατ. ευρώ, 695 εκατ. ευρώ και 185 εκατ. ευρώ, αντιστοίχως. Η Αυστρία θα ωφεληθεί από ακαθάριστη μείωση της ετήσιας συνεισφοράς της βάσει του ΑΕΕ κατά 30 εκατ. ευρώ το 2014, 20 εκατ. ευρώ το 2015 και 10 εκατ. ευρώ το 2016.

Οι λοιπές αυτές πηγές χρηματοδότησης του ενωσιακού προϋπολογισμού αποτυπώνονται και με αριθμητικά δεδομένα⁴¹ αναφορικά με το 2014 στον Πίνακα 1 που έπεται και αφορά σε ένα ευρύτερο πλαίσιο παρουσίασης όλων των πηγών, ενώ στον Πίνακα 2 παρατίθενται αναλυτικότερα μόνο τα δεδομένα που σχετίζονται με τους ίδιους πόρους. Στο Γράφημα 1 και Γράφημα 2 που ακολουθούν τον αντίστοιχο πίνακα γίνεται παρουσίαση των δεδομένων αυτών με αναγωγή τους σε ποσοστιαία επί της εκατό βάση. Συνοπτικά και ουσιαστικά, βλέποντάς τα μπορεί να σταθεί κανείς στο γεγονός ότι από τα έσοδα του 2014 το 73,62% προερχόταν από ίδιους πόρους με βάση το ΑΕΕ, το 13,19% από ίδιους πόρους με βάση το ΦΠΑ, το 12,03% από τους παραδοσιακούς ίδιους πόρους και ένα ποσοστό της τάξης του 1,13% από λοιπές πηγές.

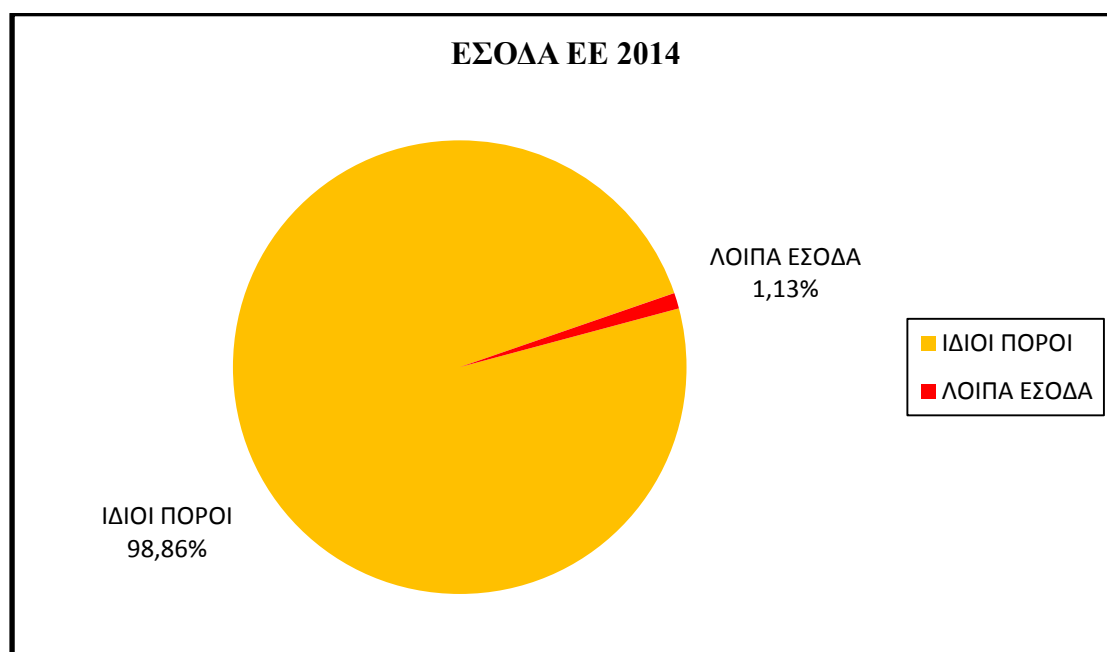
---

⁴¹ Τα αριθμητικά δεδομένα των πινάκων εξήχθησαν από το Europa, Προϋπολογισμός on line, διαθέσιμα στο: <http://eur-lex.europa.eu/budget/data/LBL/2014/el/GenRev.pdf>

Πίνακας 1

ΕΣΟΔΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2014
Ίδιοι Πόροι	133.960.184.723 €
Έσοδα από πρόσωπα που συνδέονται με τα όργανα και τους λοιπούς οργανισμούς της ΕΕ	1.274.999.230 €
Έσοδα από τη διοικητική λειτουργία των οργάνων της ΕΕ	53.752.047 €
Συνεισφορές και επιστροφές στο πλαίσιο των συμφωνιών και προγραμμάτων της ΕΕ	60.000.000 €
Τόκοι υπερημερίας και πρόστιμα	123.000.000 €
Δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις	2.477.000 €
Διάφορα έσοδα	30.200.000 €
Σύνολο	135.504.613.000 €

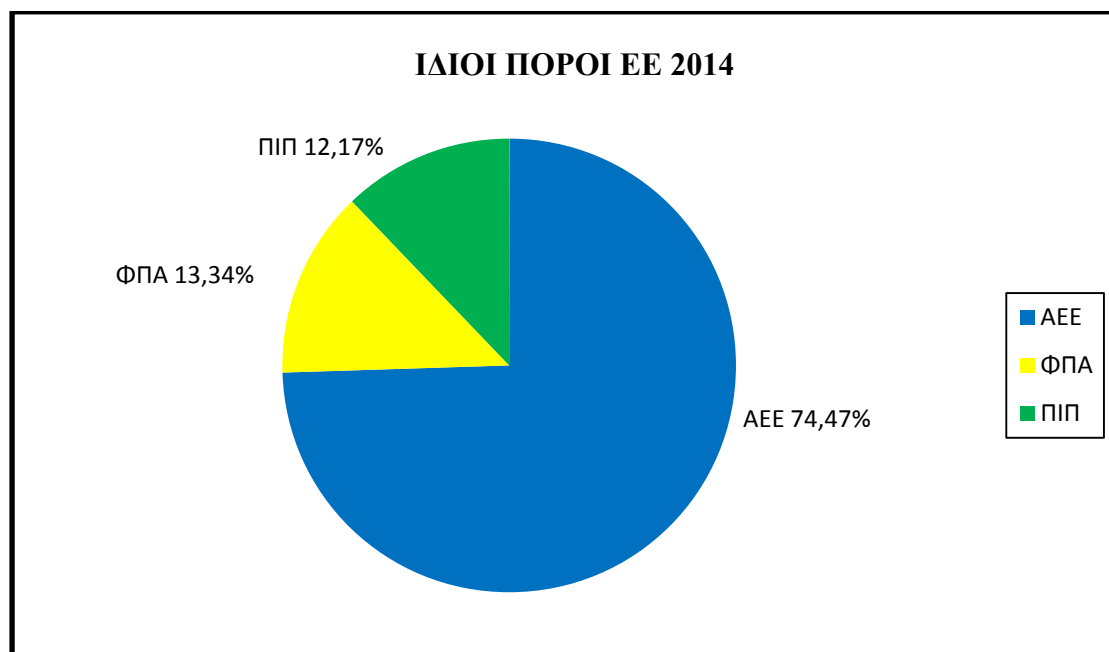
Γράφημα 1

Πίνακας 2

ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2014
Εισφορές από την κοινή οργάνωση των αγορών Ζάχαρης	125.100.000 €
Τελωνειακοί Δασμοί και Γεωργικές Εισφορές	16.185.600.000 €
Πόροι ΦΠΑ	17.882.179.650 €
Πόροι ΑΕΕ	99.767.305.073 €
Σύνολο	133.960.184.723 €

Γράφημα 2

B.2. Ανώτατο όριο των ιδίων πόρων

Το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων αποτελεί το ανώτατο ποσό των πόρων που μπορεί να έχει στη διάθεσή της η Ευρωπαϊκή Ένωση στη διάρκεια ενός έτους, διαφοροποιείται ανάλογα με το αν έχει να κάνει με πιστώσεις για πληρωμές ή με πιστώσεις για ανάληψη υποχρεώσεων και σε κάθε περίπτωση εκφράζεται ως ποσοστό του ΑΕΕ της Ένωσης.

Το συνολικό ανώτατο όριο των ιδίων πόρων καθορίζεται σε σχέση με τα ανώτατα όρια των δαπανών της Ένωσης ως πιστώσεων για πληρωμές, διότι οι δαπάνες αυτές υποχρεωτικά πρέπει να καλύπτονται από έσοδα. Ξεκινώντας από το 1% για κάποια χρόνια και έπειτα σταδιακά υποκείμενο σε μικρές αυξομειώσεις επί του παρόντος ορίζεται στο 1,24% του ΑΕΕ κατά το ΠΔΠ 2007 – 2013 και 1,23% κατά το ΠΔΠ 2014 – 2020. Το σύστημα του συνολικού ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων έχει αποδειχθεί στην πράξη πολύ αποτελεσματικό γιατί αντανάκλα την αντιστοιχία της χρηματοδότησης με τις ανάγκες.

Συνήθως αφήνεται πάντως ένα περιθώριο ασφαλείας ώστε να καλύπτονται απρόβλεπτες δαπάνες.

B.3. Δημοσιονομικές διορθώσεις

Προκειμένου να διορθωθούν ή να αντισταθμιστούν δημοσιονομικές ανισορροπίες που παρατηρούνται σε ορισμένα κράτη μέλη επιστρατεύονται κάποιοι μηχανισμοί, λαμβάνουν χώρα, πιο συγκεκριμένα, κάποιες τεχνικές προσαρμογές κατά τον υπολογισμό των συνεισφορών τους που είναι μέρος του συστήματος των ιδίων πόρων και αποκαλούνται διορθώσεις.

Οι διορθώσεις αυτές είναι :

- ✓ Η διόρθωση υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου και οι διορθώσεις της χρηματοδότησης της διόρθωσης υπέρ του Ηνωμένου Βασιλείου : Όπως συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Fontainebleau το 1984 επιστρέφονται στο Ηνωμένο Βασίλειο τα 2/3 ή αλλιώς το 66% της διαφοράς μεταξύ της συνεισφοράς του στον ενωσιακό προϋπολογισμό και του ποσού που εισπράττει από τον εν λόγω προϋπολογισμό με επιμερισμό του κόστους της διόρθωσης στα υπόλοιπα κράτη μέλη ανάλογα, πλέον, με το μερίδιό τους

στο ΑΕΕ της Ένωσης (και όχι με την αρχικά προβλεφθείσα βάση ΦΠΑ). Μέσα στην πορεία του χρόνου ο μηχανισμός τροποποιήθηκε με τις «διορθώσεις της διόρθωσης» ελαφρύνοντας τους μεγαλύτερους συνεισφέροντες στον προϋπολογισμό και έτσι από το 2001 Γερμανία, Αυστρία, Κάτω Χώρες και Σουηδία καταβάλλουν μόνο το 25% του μεριδίου τους με ταυτόχρονη αναπροσαρμογή των προαναφερθέντων μεριδίων των υπολοίπων κρατών μελών προκειμένου να καταστεί εφικτή η μείωση της χρηματοδοτικής συμμετοχής των παραπάνω κρατών.

- ✓ Κατ' αποκοπή διορθώσεις : Πρόκειται για μειώσεις των ετήσιων συνεισφορών βάσει του ΑΕΕ. Την περίοδο 2007 – 2013 προβλεπόταν μείωση για τις Κάτω Χώρες ύψους 605.000.000 € και τη Σουηδία 105.000.000 €. Για την περίοδο 2014 – 2020 προβλέπεται μείωση για τη Δανία 130.000.000 €, τις Κάτω Χώρες 695.000.000 €, τη Σουηδία 185.000.000 € και για την Αυστρία 30.000.000 € το 2014, 20.000.000 € το 2015 και 10.000.000 € το 2016.
- ✓ Μειωμένοι συντελεστές καταβολής ΦΠΑ : Το διάστημα 2007 – 2013 ο συντελεστής καταβολής ΦΠΑ οριζόταν για την Αυστρία στο 0,225%, τη Γερμανία στο 0,15% και τις Κάτω Χώρες όπως και τη Σουηδία στο 0,10%, ενώ για το διάστημα 2014 – 2020 Γερμανία, Κάτω Χώρες και Σουηδία υπόκεινται σε κοινό συντελεστή 0,15%.

B.4. Είσπραξη και απόδοση των ιδίων πόρων

Οι ίδιοι πόροι αποδίδονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση με μηνιαία πίστωση του λογαριασμού που τηρείται στα δημόσια ταμεία προς εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού. Ειδικότερα, οι μεν παραδοσιακοί ίδιοι πόροι καταβάλλονται ανάλογα με το ρυθμό είσπραξης τους και οι δε πόροι που προέρχονται από το ΦΠΑ και το ΑΕΕ, δεδομένου ότι δεν αποτελούν αντικείμενο χωριστής είσπραξης από τους φορολογουμένους, καταβάλλονται την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μηνός κατά το 1/12 του συνολικά προβλεπόμενου στον προϋπολογισμό της Ένωσης ύψους τους. Μάλιστα στο νομικό πλαίσιο που καλύπτει το θεσμό υπάρχει μέριμνα για δυνατότητα υπεραναλήψεων και αξιώσεων προκαταβολής ποσών σε περίπτωση που οι ταμειακές ανάγκες το απαιτούν.

B.5. Κατανομή των εσόδων

Πάνω από το 90% των εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακατανέμονται μεταξύ των 28 κρατών μελών της προκειμένου να χρηματοδοτήσουν ένα ευρύ φάσμα διαφόρων κοινών πολιτικών.

Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ των άλλων, δίνονται κονδύλια για :

- Γεωργία
- Αλιεία
- Περιβάλλον
- Έρευνα, καινοτομία, τεχνολογική ανάπτυξη
- Εκπαίδευση
- Απασχόληση
- Μεταφορές
- Ενέργεια
- Δικαιοσύνη
- Υγεία
- Εσωτερική ασφάλεια
- Προστασία του καταναλωτή
- Ιθαγένεια
- Ισότητα
- Δικαιώματα
- Πολιτισμός
- Τουρισμός
- Κοινωνική πολιτική
- Περιφερειακή πολιτική
- Εξωτερική πολιτική

Έτσι από ένα σύνολο 135,5 δις ευρώ για πιστώσεις πληρωμών και 142,6 δις ευρώ για αναλήψεις υποχρεώσεων το 2014, υπολογίζεται πως το 94% περίπου διατέθηκε σε διάφορους τομείς και το 6% στην κάλυψη του διοικητικού κόστους της Ένωσης.⁴²

---

⁴²Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2014 με μία ματιά, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014. Διαθέσιμο στο: <http://bookshop.europa.eu/el/-/2014--rbKV0113742/>

B.6. Λοιπές συνιστώσες του ευρωπαϊκού δημοσιονομικού συστήματος

Οι κανόνες για τους ίδιους πόρους είναι η μία από τις τρεις συνιστώσες του δημοσιονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι άλλες δύο είναι ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ένωσης και το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ). Λόγω της στενής σχέσης μεταξύ των τριών κρίνεται σκόπιμη η συνοπτική αναφορά και στις άλλες δύο.

B.6.1. Προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η δημοσιονομική πράξη με την οποία προβλέπονται κάθε έτος τα έσοδα και οι δαπάνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το επόμενο οικονομικό έτος και με την οποία είναι σε θέση αυτή να χρηματοδοτεί τις πολιτικές της, καθώς και να καλύπτει το διοικητικό κόστος της λειτουργίας της, ονομάζεται προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόκειται για έναν αυτοτελή θεσμό, παράλληλο και συμπληρωματικό προς τους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών, ο οποίος διέπεται από τις αρχές⁴³ της ενότητας, της αυθεντικότητας, της καθολικότητας, της ετήσιας βάσης, της ισοσκελίσης, της ειδικότητας των πιστώσεων, της ενιαίας νομισματικής μονάδας, της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και της διαφάνειας και ο οποίος τηρώντας τα όρια του τρέχοντος ΠΔΠ ανέρχεται περίπου στο 1% του ΑΕΕ της Ένωσης.

Κάθε έτος η Επιτροπή ετοιμάζει ένα σχέδιο προϋπολογισμού λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμήσεις των επιμέρους θεσμικών και λοιπών οργάνων, το οποίο και υποβάλλει στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα δύο αυτά όργανα, που μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας που κατήργησε τη διάκριση μεταξύ υποχρεωτικών και μη δαπανών, έχουν ίσες εξουσίες ως προς τον προϋπολογισμό,⁴⁴ μπορούν να προβούν σε τροποποιήσεις και εφόσον υπάρχει αποδοχή και από τους δύο να εγκριθεί το σχέδιο. Αν υπάρχουν διαφωνίες συνέρχεται μία επιτροπή συνδιαλλαγής με ισάριθμα μέλη τόσο από το Συμβούλιο όσο και από το Κοινοβούλιο που έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας επί κοινού κειμένου. Μη επίτευξη συμφωνίας συνεπάγεται απόρριψη του σχεδίου και υποχρέωση υποβολής νέου από μέρους της Επιτροπής, ενώ

⁴³Κουγέας Β., Οι αρχές του κοινοτικού προϋπολογισμού και η εφαρμογή τους στα στάδια της κατάρτισης, της έγκρισης, της εκτέλεσης και του ελέγχου, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008.

⁴⁴Βλ. άρθρο 14 ΣΕΕ.

επίτευξη συνεπάγεται παραπομπή στο κυρίως σώμα των οργάνων για έγκριση ή απόρριψη. Σε αυτή τη φάση πάντως, το Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει ή να απορρίψει τον προϋπολογισμό ακόμα και εάν το Συμβούλιο απορρίψει ή εγκρίνει το κοινό κείμενο.⁴⁵

Αν στην αρχή ενός οικονομικού έτους ο προϋπολογισμός δεν έχει ακόμη εγκριθεί οριστικά, μπορεί κατ' εφαρμογή του συστήματος των προσωρινών δωδεκατημορίων να δαπανάται κάθε μήνα ποσό που δεν θα ξεπερνά το 1/12 των αντίστοιχων πιστώσεων του προηγούμενου οικονομικού έτους.⁴⁶

Σημαντικό επίσης να αναφερθεί και να διευκρινιστεί είναι η βασική διάκριση των πιστώσεων του ετήσιου προϋπολογισμού σε «πιστώσεις πληρωμών» και πιστώσεις «ανάληψης υποχρεώσεων». Οι πρώτες καλύπτουν δαπάνες που σχετίζονται με την εκτέλεση στο τρέχον έτος υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά τη διάρκεια του τρέχοντος ή προηγούμενων οικονομικών ετών και οι δεύτερες καλύπτουν κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους το συνολικό κόστος των νόμιμων υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί για δραστηριότητες των οποίων η υλοποίηση εκτείνεται σε περισσότερα έτη.⁴⁷

B.6.2. Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ)

Η προσπάθεια προσδιορισμού των πόρων ανάλογα με τις ανάγκες και ενίσχυσης της δημοσιονομικής πειθαρχίας είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού.

Πριν τη Συνθήκη της Λισαβόνας ο προϋπολογισμός της Ένωσης εντασσόταν στα πλαίσια ενός προγραμματισμού με επταετή ορίζοντα που έφερε τον τίτλο «Δημοσιονομικές Προοπτικές». Με τη θέση όμως της Συνθήκης της Λισαβόνας σε ισχύ, εντάσσεται στα πλαίσια ενός προγραμματισμού με πενταετή τουλάχιστον ορίζοντα που τιτλοφορείται «Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο». Σαν έννοια, σαν ουσία, αντιστοιχούν στο ίδιο πράγμα, όμως η Συνθήκη της Λισαβόνας κατέστησε το ΠΔΠ από απλή διοργανική συμφωνία νομικά δεσμευτική πράξη.⁴⁸

---

⁴⁵ Βλ. άρθρο 314 ΣΛΕΕ.

⁴⁶ Βλ. άρθρο 315 ΣΛΕΕ.

⁴⁷ Beugelink A. - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Οι δαπάνες της Ένωσης, 2014. Διαθέσιμο στο: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.2.html

⁴⁸ Βλ. άρθρο 312 ΣΛΕΕ.

Το ΠΔΠ αφορά ειδικότερα στον προγραμματισμό πολιτικών προτεραιοτήτων και περιορισμών για μία συγκεκριμένη περίοδο, γεγονός που συμβάλλει στην επίτευξη μίας πολυπόθητης μακροπρόθεσμης σταθερότητας.

Έως σήμερα εφαρμόστηκαν πέντε πλαίσια προγραμματισμού. Το Ντελόρ Ι (1988 – 1992), το Ντελόρ ΙΙ (1993 – 1999), η Ατζέντα 2000 (2000 – 2006), το ΠΔΠ 2007 – 2013 και το ΠΔΠ 2014 – 2020.

Ως προς το πιο πρόσφατο ΠΔΠ, το ΠΔΠ 2014 – 2020, χωρίζεται σε 6 τομείς δαπανών :⁴⁹

- 1) Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη
  - 1α. Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση : έρευνα και καινοτομία, εκπαίδευση και κατάρτιση, δίκτυα ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών, κοινωνική πολιτική, ανάπτυξη επιχειρήσεων κλπ.
  - 1β. Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή : περιφερειακή πολιτική, στόχος της οποίας είναι να βοηθήσει τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και περιφέρειες της ΕΕ να μειώσουν τη διαφορά τους από τις υπόλοιπες, μέσα από την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των περιφερειών και την ανάπτυξη της μεταξύ τους συνεργασίας.
- 2) Βιώσιμη ανάπτυξη – Φυσικοί πόροι : κοινή γεωργική πολιτική, κοινή αλιευτική πολιτική, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβαλλοντικά μέτρα.
- 3) Ασφάλεια και Ιθαγένεια : δικαιοσύνη, εσωτερικές υποθέσεις, προστασία των συνόρων, πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο, δημόσια υγεία, προστασία των καταναλωτών, πολιτισμός, νεολαία, ενημέρωση, διάλογος με τους πολίτες.
- 4) Η Ευρώπη στον κόσμο : εξωτερική δράση («εξωτερική πολιτική») της ΕΕ.
- 5) Διοίκηση : διοικητικές δαπάνες όλων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των συνταξιοδοτικών ταμείων και των ευρωπαϊκών σχολείων.
- 6) Αποζημιώσεις : προσωρινός μηχανισμός ταμειακών ροών ο οποίος έχει σχεδιαστεί προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Κροατία, η οποία προσχώρησε στην ΕΕ τον Ιούλιο του 2013, δεν συνεισφέρει στον προϋπολογισμό της ΕΕ σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι ωφελείται από αυτόν κατά το πρώτο έτος μετά την προσχώρησή της.

---

⁴⁹Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ενημερωτικό σημείωμα – Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020 – Συχνές ερωτήσεις, Βρυξέλλες, 19/11/2013. Διαθέσιμο στο : http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1004_el.htm

Στον Πίνακα 3 παρατίθενται αναλυτικά για κάθε μία από τις παραπάνω κατηγορίες τα αριθμητικά στοιχεία που προβλέπονται για κάθε έτος του ΠΔΠ και συνολικά.

Πίνακας 3⁵⁰

Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (εκατομμύρια ευρώ, τιμές 2011)

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	ΣΥΝΟΛΟ 2014-2020
1. Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	60 283	61 725	62 771	64 238	62 528	67 214	69 004	450 763
1α. Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	15 605	16 321	16 726	17 693	18 490	19 700	21 709	125 614
1β. Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	44 678	45 404	46 045	46 545	47 038	47 514	47 925	325 149
2. Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	55 883	55 060	54 261	53 448	52 466	51 503	50 558	373 179
από το οποίο: δαπάνες και άμεσες πληρωμές σχετικές με την αγορά	41 585	40 989	40 421	39 837	39 079	38 335	37 605	277 851
3. Ασφάλεια και ιθαγένεια	2 053	2 075	2 154	2 232	2 312	2 391	2 469	15 686
4. Μια παγκοσμιοποιημένη Ευρώπη	7 854	8 083	8 281	8 375	8 553	8 764	8 794	58 704
5. Διοίκηση	8 218	8 385	8 589	8 807	9 007	9 206	9 417	61 629
από το οποίο: Διοικητικές δαπάνες των οργάνων	6 649	6 791	6 955	7 110	7 278	7 425	7 590	49 798
6. Αντισταθμίσεις	27	0	0	0	0	0	0	27
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	134 318	135328	136056	137100	137866	139078	140 242	959 988
ως ποσοστό του ΑΕΕ	1,03%	1,02%	1,00%	1,00%	0,99%	0,98%	0,98%	1,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	128 030	131095	131046	126777	129778	130893	130 781	908 400
ως ποσοστό του ΑΕΕ	0,98%	0,98%	0,97%	0,92%	0,93%	0,93%	0,91%	0,95%
Διαθέσιμο περιθώριο	0,25%	0,25%	0,26%	0,31%	0,30%	0,30%	0,32%	0,28%
Ανώτατο όριο ιδίων πόρων ως ποσοστό του ΑΕΕ	1,23%	1,23%	1,234%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%

⁵⁰Milicevic V. - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, 2014. Διαθέσιμο στο: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.3.html

Ανάμεσα στα κύρια στοιχεία που μπορεί να εντοπίσει κανείς στο ΠΔΠ 2014 – 2020 και αξίζει να σημειώσει βρίσκονται αυξημένες επενδύσεις σε κάποιους τομείς όπως η εκπαίδευση και η έρευνα, έμφαση στην απασχόληση των νέων, βελτίωση μεταφορικών και ενεργειακών υποδομών στο χώρο της γηραιάς ηπείρου, μεταρρύθμιση της κοινής γεωργικής πολιτικής προκειμένου να καταστεί η γεωργία στην Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο φιλική προς το περιβάλλον, καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, απλούστευση των κανόνων χρηματοδότησης ...

Μέρος Γ΄

Αξιολόγηση και προοπτικές του συστήματος των «ιδίων πόρων»

Το σύστημα των ιδίων πόρων που εφαρμόζεται μετά των τροποποιήσεών του για τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναμφισβήτητα λειτουργεί και αποδίδει τα τελευταία χρόνια σε ένα επίπεδο πολύ ικανοποιητικό αν αναλογιστεί κανείς τι επιδιώκεται και τι επιτυγχάνεται, κυρίως με τη θέσπιση του πόρου ΑΕΕ στα τέλη της δεκαετίας του 1980 που αντανακλά πιο καθαρά τι μπορεί να προσφέρει η κάθε μία από τις επιμέρους «μικροοικονομίες» των κρατών μελών στη συνολική οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να τη στηρίξει.

Επειδή όμως το δίκαιο, εν προκειμένω το δημοσιονομικό, όταν καλείται να ρυθμίσει ζητήματα του ανθρώπινου βίου αυτά δεν προσδιορίζονται από δεδομένους παράγοντες αναλλοίωτους μέσα στο χρόνο, αλλά υπόκεινται σε διαφοροποιήσεις με βάση τις εκάστοτε συνθήκες και εξελίξεις και επειδή άλλωστε πάντα υπάρχει περιθώριο για βελτίωση, το σύστημα των ιδίων πόρων αποτελεί πάντα ένα αντικείμενο συζήτησης αναφορικά με πιθανές μεταρρυθμίσεις του.

Τα όργανα της Ένωσης ολοένα και περισσότερο εντοπίζουν και επισημαίνουν τα προβλήματα του όλου συστήματος και κυρίως εκείνα που σχετίζονται με την υπερβολική πολυπλοκότητά του και διατυπώνουν προτάσεις σε μία προσπάθεια να καταστεί η είσπραξη των εσόδων πιο απλή, πιο διαφανής και πιο δημοκρατική. Όπως εύστοχα αναφέρεται σε έκθεση της Επιτροπής⁵¹: «Το ισχύον σύστημα ανταποκρίθηκε ικανοποιητικά στα κριτήρια της επάρκειας και της σταθερότητας αλλά είναι σαφές ότι υστερεί όσον αφορά το κριτήριο της ευκρίνειας και απλότητας και ότι δεν συμβάλλει σημαντικά στην αποτελεσματικότερη κατανομή των οικονομικών πόρων στην ΕΕ. Με την πάροδο του χρόνου, το σύστημα χρηματοδότησης έγινε πολυπλοκότερο, πράγμα το οποίο δυσκολεύει τον ενδιαφερόμενο πολίτη να κατανοήσει τη λειτουργία του. Επιπλέον, η δημοσιονομική αυτονομία περιορίζεται όλο και περισσότερο. Μολονότι η χρηματοδότηση του προϋπολογισμού εξασφαλίζεται με κανόνες δεσμευτικούς για όλα τα κράτη μέλη, δεν υπάρχει σχεδόν κανένας άμεσος δεσμός με τους πολίτες ή τους φορολογούμενους. Αντ' αυτού, η χρηματοδότηση του προϋπολογισμού βασίζεται σε μεταφορές από τα εθνικά δημόσια ταμεία».

Στα πιο πρόσφατα χρονικά και στα πλαίσια της πρότασής της για το ΠΔΠ 2014 – 2020, η Επιτροπή πρότεινε τη μεταρρύθμιση του συστήματος των ιδίων πόρων με κατάργηση του ισχύοντος πόρου ΦΠΑ και σύσταση δύο νέων ιδίων πόρων

---

⁵¹ Έκθεση της Επιτροπής της 6/9/2004 για τη λειτουργία του συστήματος των ιδίων πόρων. Διαθέσιμη στο: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0505:EL:HTML>

βασισμένων αφενός σε ποσοστό ενός φόρου επί χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και αφετέρου στις εθνικές εισπράξεις ΦΠΑ.⁵² Το Κοινοβούλιο, κινούμενο στην ίδια γραμμή, μίλησε για μείωση του πόρου ΑΕΕ στο 40% και συμπλήρωση του ελλείμματος με έναν ή περισσότερους γνήσιους ίδιους πόρους ώστε κατά συνέπεια να μειωθεί το δημοσιονομικό βάρος από τα εθνικά ταμεία.⁵³

Υπό το πνεύμα λοιπόν αυτό, συγκροτήθηκε κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ 2014 – 2020 η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για τη διαχείριση των ιδίων πόρων της Ένωσης, αποτελούμενη από εκπροσώπους του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής με πρόεδρο τον Mario Monti και επιφορτισμένη με την επανεξέταση του θεσμού υπό την αξιολόγηση των εθνικών κοινοβουλίων και της Επιτροπής και την εξεύρεση πιθανών μελλοντικών τρόπων χρηματοδότησης.⁵⁴ Παρευρισκόμενος στην επίσημη παρουσίαση για τη δημιουργία της ομάδας, ο Έλληνας Πρωθυπουργός, Αντώνης Σαμαράς, είπε πως: «Όλες οι κυβερνήσεις και τα θεσμικά όργανα θεωρούν ότι το ισχύον σύστημα είναι περίπλοκο και δεν αντιστοιχεί στις πραγματικές ανάγκες», «Η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου δεν είναι μία τυπική γραφειοκρατική ομάδα. Τα μέλη της θα εργασθούν με πλήρη ανεξαρτησία και με μοναδικό στόχο να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα της ΕΕ», «Θα ήταν ένα πολύ μεγάλο άλμα για την ΕΕ εάν καταλήγαμε σε ένα καινούριο σύστημα ιδίων πόρων».⁵⁵

Σίγουρα είναι ένα θέμα λεπτό το να αναδιαρθρωθεί το ισχύον σύστημα των ιδίων πόρων, λαμβανομένου υπόψη ότι εμπλέκονται περισσότερα κράτη και με διαφορετικές ενδεχομένως αντιλήψεις και συμφέροντα, όμως είναι ταυτόχρονα ένα

---

⁵²Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2014 – 2020, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011, σελ. 12. Διαθέσιμο στο:

<http://europedirect.pde.gov.gr/images/pubs/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%B5%CF%84%CE%AD%CF%82-%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A0%CE%BB%CE%B1%CE%AF%CF%83%CE%B9%CE%BF-2014-2020.pdf>

⁵³Beugelink A. - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Τα έσοδα της Ένωσης, 2014. Διαθέσιμο στο: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuid=FTU_1.5.1.html

⁵⁴Beugelink A., ό.π.

⁵⁵Σαμαράς: Άλμα για την ΕΕ η διαχείριση των ιδίων πόρων της, NEWSBOMB, 25/2/2014. Διαθέσιμο στο: <http://www.newsbomb.gr/politikh/news/story/409558/samaras-alma-gia-tin-ee-i-diaheirisi-ton-idion-poron-tis>

θέμα που πρέπει να ρυθμιστεί για να μπορεί η Ευρώπη να κάνει το καλύτερο που μπορεί και να προχωράει μπροστά.

Επ' αυτού γίνεται μνεία παρακάτω σε μερικές ενδιαφέρουσες προτάσεις που έχουν ακουστεί και αποτελούν αντικείμενο συζητήσεων. Πρόκειται για έσοδα από τη φορολόγηση :

- ✓ κατανάλωσης ενέργειας
- ✓ εταιριών
- ✓ κατανάλωσης καπνού και αλκοόλ
- ✓ τηλεπικοινωνιών
- ✓ εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (στα πλαίσια και της περιβαλλοντικής πολιτικής)

Μένει να δούμε σε τι προτάσεις θα καταλήξει η Ομάδα Υψηλού Επιπέδου και πώς αυτές θα αξιολογηθούν από τα εθνικά κοινοβούλια και από τον τελικό κριτή, την Επιτροπή.

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Έχοντας αναπτύξει λεπτομερώς τη θεματική των ιδίων πόρων της Ένωσης, βλέπουμε ότι ο χρηματοδοτικός αυτός μηχανισμός αποτελεί έναν θεσμό επί του οποίου έχει αφιερωθεί πολύς χρόνος, έχει αφιερωθεί πολλή σκέψη και κυρίως έχουν εναποτεθεί πολλές προσδοκίες.

Δυστυχώς, η παγκόσμια οικονομική κρίση που βιώνουμε εξ ορισμού επηρεάζει και αυτόν τον τομέα, μετριάζοντας τη δυναμική της εξέλιξης του δημοσιονομικού συστήματος στο σύγχρονο ευρωπαϊκό χώρο. Βέβαια και η Ευρώπη μάλλον φάνηκε απροετοίμαστη να διαχειριστεί την οικονομική κρίση, κάτι που οδήγησε αλυσιδωτά στο να διαφανούν οι βαθύτερες πολιτικές της προεκτάσεις. Έτσι, οι ευρωπαίοι πολίτες σε μία προσπάθεια αυτοπροστασίας υιοθετούν μία εθνοκεντρική οπτική λησμονώντας ότι η Ένωση δεν είναι κάτι ξένο από τα κράτη μέλη της, αλλά το αποτέλεσμα της δημιουργικής συνεργασίας και αλληλοϋποστήριξής τους.

Ας κρατήσουμε λοιπόν κλείνοντας το εξής : Άμεσα ή έμμεσα όλοι μας ωφελούμαστε από τη δημοσιονομική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος μας θα πρέπει να είναι η βελτιστοποίηση των θεσμών που εντάσσονται στους κόλπους της, ακόμα και αν οι συνθήκες δεν είναι πάντοτε ιδανικές, για να τροφοδοτούμε τη φλόγα που άναψε πριν από έξι δεκαετίες περίπου.

56

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

⁵⁶ Διαθέσιμη στο: <http://assets.philenews.com/data/2013/08/29/oikopedo-12-theloume-galazia-floga.jpg>

♦ **Ελληνική**

- Γεωργίου Γ., Το δημοσιονομικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο κοινοτικός προϋπολογισμός, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2002
- Κανελλόπουλος Π., Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκδόσεις Σάκκουλα, 2010
- Κανελλόπουλος Π., Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκδόσεις Σάκκουλα, 2010
- Κουγέας Β., Οι αρχές του κοινοτικού προϋπολογισμού και η εφαρμογή τους στα στάδια της κατάρτισης, της έγκρισης, της εκτέλεσης και του ελέγχου, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008
- Κουγέας Β., Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2008
- Κουγέας Β., Η Συνθήκη της Λισαβόνας : όψεις του νεότερου ευρωπαϊκού δημοσιονομικού τοπίου, Εισήγηση στην εκδήλωση: «Η προοπτική των θεσμών, του δικαίου και των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης», 1.6.2009, Νομική Βιβλιοθήκη
- Μηλιώνης Ν., Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και εθνική δημοσιονομική κυριαρχία, Διοικητική Θεωρία και Πράξη – Διοίκηση και Κοινωνία, εκδόσεις Σάκκουλα, 2007
- Μηλιώνης Ν., Στοιχεία ευρωπαϊκού δημοσιονομικού δικαίου, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2008
- Μούσης Ν., Ευρωπαϊκή Ένωση : δίκαιο, οικονομία, πολιτική, εκδόσεις Παπαζήση, 2011
- Μπάρμπας Ν., Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, εκδόσεις Σάκκουλα, 2014
- Σκιαδάς Δ., Χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης : Η πρόταση για έναν ενιαίο ευρωπαϊκό φόρο, Δημόσια Οικονομικά και Δίκαιο, τμ. τόμος Ν. Μπάρμπα, 2013, σελ. 461
- Στάγκος Π. – Σαχπεκίδου Ε., Δίκαιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκδόσεις Σάκκουλα, 2000
- Χριστιανός Β., Εισαγωγή στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομική Βιβλιοθήκη, 2011

♦ **Ξενόγλωσση**

- Brehon N., L' impôt européen, Quel budget européen a l' horizon 2013?, CEES, 2004
- Castagnède B., Souveraineté fiscale et Union européenne, RFFP 80/2002
- Deloitte Consulting, The income of fully self-financed agencies and the EU budget, Luxembourg: Publications Office, 2013
- Druker I., Financing the European Communities, A. W. Sijthoff – Leyden, 1975
- Dussart V., Le financement de l' Union européenne : nouvelles problématiques a l' orée du XXIe siècle, Mélanges en hommage a Guy Isaak, Presses de l' Université des sciences sociales de Toulouse, t. II, 2004
- Goulard S. – Nava M., Un financement plus démocratique du budget européen, RFFP 80/2002
- Potteau A., Recherches sur l' autonomie financière de l' Union européenne, Nouvelle Bibliothèque de Thèses, Dalloz, Paris, 2004
- Schratzenstaller M., The EU own resources system: reform needs and options, Intereconomics, v. 48, n. 5 2013, p. 303 – 313
- Shackleton M., Financing the European Community, Chatam House Papers. The Royal Institute of International Affairs, Pinter Publishers, London, 1990
- Verges J., Le financement de la Communauté européenne, RFFP 4/1983

♦ **Διαδικτυακές Πηγές**

- Δεύτερο μέρος : Ίδιοι Πόροι – Πυλώνες
Διαθέσιμο στο:
<http://www.fpress.gr/diafora/item/19460-deytero-meros-idioi-poroi---pylones>
- Εικόνα σελ. 35, υπ. 56
Διαθέσιμη στο:
<http://assets.philenews.com/data/2013/08/29/oikopedo-12-theloume-galazia-floga.jpg>
- Έκθεση της Επιτροπής της 6/9/2004 για τη λειτουργία του συστήματος των ιδίων πόρων.
Διαθέσιμη στο:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0505:EL:HT>

ML

- Ελληνική Στατιστική Αρχή, Ελλάς – Εθνικοί Λογαριασμοί, 2011
Διαθέσιμο στο:
http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/General/NATIONAL_ACCOUNTS.pdf
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ενημερωτικό σημείωμα – Το Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020 – Συχνές ερωτήσεις, Βρυξέλλες 19/11/1013
Διαθέσιμο στο:
http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-1004_el.htm
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2014 με μια ματιά, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014
Διαθέσιμο στο:
<http://bookshop.europa.eu/el/-2014--pbKV0113742/>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2014 – 2020, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011
Διαθέσιμο στο:
<http://europedirect.pde.gov.gr/images/pubs/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%95%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B1%CF%8A%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CF%85%CE%B5%CF%84%CE%AD%CF%82-%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A0%CE%BB%CE%B1%CE%AF%CF%83%CE%B9%CE%BF-2014-2020.pdf>
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο – Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Έσοδα της ΕΕ: ίδιοι πόροι
Διαθέσιμο στο:
<http://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-revenue-own-resources/>

- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο – Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ
Διαθέσιμο στο:
<http://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-annual-budget/>
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο – Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ίδιοι πόροι της ΕΕ για την περίοδο 2014 – 2020
Διαθέσιμο στο:
<http://www.consilium.europa.eu/el/policies/eu-revenue-own-resources/2014-2020/>
- Κοινοτική τελωνειακή και άλλη νομοθεσία
Διαθέσιμο στο:
<http://www.mof.gov.cy/mof/customs/Customs.nsf/0/CBFCC744C63249C8C2257273003BD294?OpenDocument>
- Λεξικό Όρων Γ' ΚΠΣ – Ίδιοι πόροι της Ε.Ε.
Διαθέσιμο στο:
<http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/services/leksiko/386.htm>
- Σαμαράς: Άλμα για την ΕΕ η διαχείριση των ιδίων πόρων της, NEWSBOMB, 25/2/2014
Διαθέσιμο στο:
<http://www.newsbomb.gr/politikh/news/story/409558/samaras-alma-gia-tin-ee-i-diaheirisi-ton-idion-poron-tis>
- Beugelink A. - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Οι δαπάνες της Ένωσης, 2014
Διαθέσιμο στο:
http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.2.html
- Beugelink A. - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Τα έσοδα της Ένωσης, 2014
Διαθέσιμο στο:
http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.1.html
- Budget of the European Union
Διαθέσιμο στο:
http://en.wikipedia.org/wiki/Budget_of_the_European_Union
- Consilium, Ίδιοι πόροι

Διαθέσιμο στο:

<http://www.consilium.europa.eu/special-reports/mff/own-resources?lang=el>

- Curia – Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαθέσιμο στο:

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/

- EUR-Lex – Πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαθέσιμο στο:

<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el>

- Europa, Προϋπολογισμός on line

Διαθέσιμο στο:

<http://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-el.htm>

- Europa – Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ – Γλωσσάριο, Οι ίδιοι πόροι

Διαθέσιμο στο:

http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/community_own_resources_el.htm

- Europa – Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ – Προϋπολογισμός, Ο μηχανισμός των ιδίων πόρων, 2007

Διαθέσιμο στο:

http://europa.eu/legislation_summaries/budget/134011_el.htm

- Europa – Σύνοψη της νομοθεσίας της ΕΕ – Τελωνεία, Εκσυγχρονισμένος κοινοτικός τελωνειακός κώδικας, 2009

Διαθέσιμο στο:

http://europa.eu/legislation_summaries/customs/do0001_el.htm

- European Commission, Financial programming and budget – Interactive chart

Διαθέσιμο στο:

http://ec.europa.eu/budget/figures/interactive/index_en.cfm

- Europedia.moussis.eu

Διαθέσιμο στο:

<http://www.europedia.moussis.eu/home.tkl?lang=gr>

- How is the EU funded?

Διαθέσιμο στο:

<http://www.eu4journalists.eu/index.php/dossiers/english/C91/391/>

- Milicevic V. - Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, 2014
Διαθέσιμο στο:
http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.5.3.html
- Quelles sont les ressources de l' Union européenne?,
Διαθέσιμο στο:
<http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/union-europeenne/action/financement/quelles-sont-ressources-union-europeenne.html>
- Own resources of the European Union, European Parliamentary Research Service, 2014
Διαθέσιμο στο:
<http://epthinktank.eu/2014/04/11/own-resources-of-the-european-union/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 310

(πρώην άρθρο 268 της ΣΕΚ)

1. Όλα τα έσοδα και τα έξοδα της Ένωσης, πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται στον προϋπολογισμό.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ένωσης καταρτίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 314.

Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τα έξοδα.

2. Οι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό δαπάνες εγκρίνονται για τη διάρκεια του οικονομικού έτους, σύμφωνα με τον κανονισμό του άρθρου 322.

3. Η εκτέλεση των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό δαπανών απαιτεί την προηγούμενη έκδοση νομικά δεσμευτικής πράξης της Ένωσης που να παρέχει τη νομική βάση για τη δράση της και την εκτέλεση των αντίστοιχων δαπανών, σύμφωνα με τον κανονισμό του άρθρου 322, πλην των εξαιρέσεων που αυτός προβλέπει.

4. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η δημοσιονομική πειθαρχία, η Ένωση δεν εκδίδει πράξεις που δύνανται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, χωρίς να παρέχει την εγγύηση ότι οι δαπάνες που απορρέουν από τις πράξεις αυτές δύνανται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των ιδίων πόρων της Ένωσης και τηρουμένου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου του άρθρου 312.

5. Ο προϋπολογισμός εκτελείται σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Ένωση προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την αρχή αυτή.

6. Η Ένωση και τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 325, καταπολεμούν την απάτη ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 311

(πρώην άρθρο 269 της ΣΕΚ)

Η Ένωση προικίζεται με επαρκή μέσα για την επίτευξη των στόχων της και την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της.

Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται στο ακέραιο, υπό την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία ομοφώνως και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει απόφαση που καθορίζει τις διατάξεις που διέπουν το σύστημα των ιδίων πόρων της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να καθιερώνει νέες κατηγορίες ιδίων πόρων ή να καταργεί υπάρχουσα κατηγορία. Η απόφαση αυτή τίθεται σε ισχύ μόνο μετά την έγκρισή της από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες τους.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας μέσω κανονισμών σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία καθορίζει τα μέτρα εφαρμογής του συστήματος ιδίων πόρων της Ένωσης, εφόσον αυτό προβλέπεται από την απόφαση που εκδίδεται βάσει του τρίτου εδαφίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 312

1. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο έχει ως στόχο να εξασφαλίζει την ομαλή εξέλιξη των δαπανών της Ένωσης εντός των ορίων των ιδίων της πόρων.

Θεσπίζεται για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ένωσης καταρτίζεται τηρουμένου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, εκδίδει κανονισμό που καθορίζει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το Συμβούλιο

λαμβάνει τη σχετική απόφαση ομόφωνα μετά από την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει, ομόφωνα, απόφαση η οποία επιτρέπει στο Συμβούλιο να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία όταν εκδίδει τον προβλεπόμενο στο πρώτο εδάφιο κανονισμό.

3. Το δημοσιονομικό πλαίσιο καθορίζει το ύψος των ετήσιων ανώτατων ορίων των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων ανά κατηγορία δαπανών και του ετήσιου ανώτατου ορίου των πιστώσεων για πληρωμές. Οι κατηγορίες δαπανών, που είναι περιορισμένες σε αριθμό, αντιστοιχούν στους κύριους τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης.

Το δημοσιονομικό πλαίσιο προβλέπει οποιαδήποτε άλλη διάταξη χρήσιμη για την ομαλή διεξαγωγή της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού.

4. Όταν ο κανονισμός του Συμβουλίου με τον οποίο καθορίζεται νέο δημοσιονομικό πλαίσιο δεν έχει εκδοθεί κατά τη λήξη του προηγούμενου δημοσιονομικού πλαισίου, τα ανώτατα όρια και οι λοιπές διατάξεις που αντιστοιχούν στο τελευταίο έτος του εν λόγω πλαισίου παρατείνονται έως την έκδοση της πράξης αυτής.

5. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας που οδηγεί στη θέσπιση του δημοσιονομικού πλαισίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή λαμβάνουν κάθε απαραίτητο μέτρο για να διευκολύνουν τη θέσπιση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 313

(πρώην άρθρο 272, παράγραφος 1, της ΣΕΚ)

Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει στις 31 Δεκεμβρίου.

Άρθρο 314

(πρώην άρθρο 272, παράγραφοι 2 έως 10, της ΣΕΚ)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης σύμφωνα με τις κατωτέρω διατάξεις.

1. Κάθε θεσμικό όργανο, πλην της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, καταρτίζει, προ της 1ης Ιουλίου, κατάσταση των προβλεπομένων δαπανών του για το επόμενο οικονομικό έτος. Η Επιτροπή συγκεντρώνει τις καταστάσεις αυτές σε σχέδιο προϋπολογισμού, το οποίο είναι δυνατόν να περιέχει αποκλίνουσες προβλέψεις.

Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει πρόβλεψη των εσόδων και των δαπανών.

2. Η Επιτροπή καταθέτει πρόταση που περιέχει το σχέδιο προϋπολογισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το αργότερο την 1η Σεπτεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει το σχέδιο προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, έως τη σύγκληση της επιτροπής συνδιαλλαγής της παραγράφου 5.

3. Το Συμβούλιο καθορίζει τη θέση του σχετικά με το σχέδιο προϋπολογισμού και την διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το αργότερο την 1η Οκτωβρίου του έτους που προηγείται του έτους της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τους λόγους οι οποίοι το οδήγησαν στον καθορισμό της θέσης του.

4. Εάν, εντός σαράντα δύο ημερών από τη διαβίβαση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

α) εγκρίνει τη θέση του Συμβουλίου, εκδίδεται ο προϋπολογισμός,

β) δεν αποφασίσει, ο προϋπολογισμός θεωρείται εκδοθείς,

γ) εγκρίνει τροπολογίες με την πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών που το απαρτίζουν, το σχέδιο, όπως τροποποιήθηκε, διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και την Επιτροπή. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατόπιν συμφωνίας με τον πρόεδρο του Συμβουλίου, συγκαλεί αμέσως την επιτροπή συνδιαλλαγής. Ωστόσο, εάν εντός δέκα ημερών από τη διαβίβαση του σχεδίου, το Συμβούλιο γνωστοποιήσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι εγκρίνει όλες τις τροπολογίες του, η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν συνέρχεται.

5. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, η οποία αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και από ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας επί κοινού σχεδίου, με την ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων

τους και με την πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εντός 21 ημερών από τη σύγκλησή της, βάσει των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

6. Εάν, εντός της προθεσμίας των 21 ημερών που ορίζεται στην παράγραφο 5, η επιτροπή συνδιαλλαγής συμφωνήσει επί κοινού σχεδίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν προθεσμία 14 ημερών έκαστο από την ημερομηνία της συμφωνίας αυτής για να εγκρίνουν το κοινό σχέδιο.

7. Εάν, εντός της προθεσμίας των 14 ημερών της παραγράφου 6:

α) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν αμφότερα το κοινό σχέδιο ή δεν λάβουν απόφαση, ή ένα από τα δύο αυτά θεσμικά όργανα εγκρίνει το κοινό σχέδιο ενώ το άλλο δεν λάβει απόφαση, ο προϋπολογισμός θεωρείται ότι έχει εκδοθεί οριστικά σύμφωνα με το κοινό σχέδιο, ή

β) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, και το Συμβούλιο απορρίψουν αμφότερα το κοινό σχέδιο, ή εάν ένα από τα δύο αυτά θεσμικά όργανα απορρίψει το κοινό σχέδιο ενώ το άλλο δεν λάβει απόφαση, υποβάλλεται νέο σχέδιο προϋπολογισμού από την Επιτροπή, ή

γ) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αποφασίζοντας με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, απορρίψει το κοινό σχέδιο ενώ το Συμβούλιο το εγκρίνει, υποβάλλεται νέο σχέδιο προϋπολογισμού από την Επιτροπή, ή

δ) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει το κοινό σχέδιο ενώ το Συμβούλιο το απορρίψει, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν και των τριών πέμπτων των ψηφισάντων, εντός 14 ημερών από την απόρριψη του σχεδίου από το Συμβούλιο, να αποφασίσει να επιβεβαιώσει όλες ή μερικές από τις τροπολογίες της παραγράφου 4, στοιχείο γ). Εφόσον δεν επιβεβαιωθεί μια τροπολογία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ισχύει η θέση που συμφωνήθηκε στην επιτροπή συνδιαλλαγής ως προς τη γραμμή του προϋπολογισμού για την οποία υποβλήθηκε η τροπολογία. Ο προϋπολογισμός θεωρείται ως οριστικά εκδοθείς επί αυτής της βάσεως.

8. Εάν, εντός της προθεσμίας των 21 ημερών που ορίζεται στην παράγραφο 5, η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν συμφωνήσει επί κοινού σχεδίου, υποβάλλεται νέο σχέδιο προϋπολογισμού από την Επιτροπή.

9. Όταν περατωθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διαπιστώνει ότι ο προϋπολογισμός έχει οριστικώς εκδοθεί.

10. Κάθε θεσμικό όργανο ασκεί τις εξουσίες που του αναθέτει το παρόν άρθρο τηρώντας τις Συνθήκες και τις πράξεις που θεσπίζονται βάσει αυτών, ιδίως όσον αφορά τους ιδίους πόρους της Ένωσης και την ισοσκελίση εσόδων και δαπανών.

Άρθρο 315

(πρώην άρθρο 273 της ΣΕΚ)

Αν, στην αρχή ενός οικονομικού έτους, ο προϋπολογισμός δεν έχει ακόμη οριστικά εγκριθεί, τα έξοδα δύνανται να πραγματοποιούνται μηνιαίως κατά κεφάλαιο κατά τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται εις εκτέλεση του άρθρου 322, εντός των ορίων του ενός δωδεκάτου των πιστώσεων που είχαν εγγραφεί στο σχετικό κεφάλαιο του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, χωρίς να υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο των πιστώσεων που προβλέπονται στο ίδιο κεφάλαιο του σχεδίου προϋπολογισμού.

Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, και με την επιφύλαξη της τηρήσεως των άλλων όρων που ορίζονται στην πρώτη παράγραφο, δύναται να εγκρίνει έξοδα που υπερβαίνουν το ένα δωδέκατο, σύμφωνα με τον κανονισμό που εκδίδεται εις εκτέλεση του άρθρου 322. Το Συμβούλιο διαβιβάζει αμέσως την απόφαση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η απόφαση του δευτέρου εδαφίου προβλέπει τα αναγκαία μέτρα σχετικά με τους πόρους για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις πράξεις που αναφέρει το άρθρο 311.

Τίθεται σε ισχύ τριάντα ημέρες από την έκδοσή της, εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν αποφασίσει, εντός της προθεσμίας αυτής, με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, να μειώσει τις σχετικές δαπάνες.

Άρθρο 316

(πρώην άρθρο 271 της ΣΕΚ)

Με εξαίρεση τις πιστώσεις οι οποίες αφορούν τα έξοδα υπαλληλικού προσωπικού, οι πιστώσεις οι οποίες παραμένουν αχρησιμοποίητες στο τέλος του

οικονομικού έτους είναι δυνατό να μεταφερθούν μόνο στο επόμενο οικονομικό έτος, κατά τους όρους που καθορίζονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 322.

Οι πιστώσεις εξειδικεύονται κατά κεφάλαια, στα οποία περιλαμβάνονται τα έξοδα αναλόγως της φύσεως ή του προορισμού τους. Τα κεφάλαια υποδιαιρούνται συμφώνως προς τον κανονισμό που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 322.

Τα έξοδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Συμβουλίου, της Επιτροπής καθώς και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούν αντικείμενο χωριστών τμημάτων του προϋπολογισμού, με την επιφύλαξη ειδικού καθεστώτος για ορισμένα κοινά έξοδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗ

Άρθρο 317

(πρώην άρθρο 274 της ΣΕΚ)

Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται σε εκτέλεση του άρθρου 322, με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Ο κανονισμός προβλέπει τις υποχρεώσεις ελέγχου των κρατών μελών κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού καθώς και τις απορρέουσες ευθύνες. Προβλέπει επίσης τις ευθύνες κάθε θεσμικού οργάνου και τον ειδικό τρόπο κατά τον οποίο κάθε θεσμικό όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων δαπανών του.

Η Επιτροπή δύναται να προβαίνει, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις του κανονισμού που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 322, σε μεταφορές πιστώσεων του προϋπολογισμού είτε από κεφάλαιο σε κεφάλαιο είτε από υποδιαίρεση σε υποδιαίρεση.

Άρθρο 318

(πρώην άρθρο 275 της ΣΕΚ)

Η Επιτροπή καταθέτει κατ' έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο τους λογαριασμούς του διαρρέυσαντος οικονομικού έτους, που αναφέρονται στην εκτέλεση του προϋπολογισμού. Η Επιτροπή τους γνωστοποιεί επίσης ένα δημοσιονομικό ισολογισμό περί του ενεργητικού και του παθητικού της Ένωσης.

Η Επιτροπή υποβάλλει επίσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση αξιολόγησης των οικονομικών της Ένωσης βασιζόμενη στα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί ιδίως όσον αφορά τις επισημάνσεις στις οποίες προέβησαν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 319.

Άρθρο 319

(πρώην άρθρο 276 της ΣΕΚ)

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για τον σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς, τον δημοσιονομικό ισολογισμό και την έκθεση αξιολόγησής του άρθρου 318, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη δήλωση βεβαίωσης που αναφέρεται στο άρθρο 287, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις του.

2. Προτού απαλλάξει την Επιτροπή, ή για οποιονδήποτε άλλο σκοπό που εντάσσεται στα πλαίσια της άσκησης των εξουσιών της σε θέματα εκτέλεσης του προϋπολογισμού, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να ζητήσει να ακούσει την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών ή τη λειτουργία των συστημάτων δημοσιονομικού ελέγχου. Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αιτήσει του, κάθε αναγκαία πληροφορία.

3. Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε προσπάθεια ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι παρατηρήσεις που συνοδεύουν τις αποφάσεις απαλλαγής και οι άλλες παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εκτέλεση των δαπανών, καθώς και τα σχόλια που συνοδεύουν τις συστάσεις απαλλαγής που διατυπώνει το Συμβούλιο.

Μετά από αίτηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση για τα μέτρα που έχουν ληφθεί με βάση αυτές τις παρατηρήσεις και σχόλια, και ιδίως σχετικά με τις οδηγίες που έχουν δοθεί στις

υπηρεσίες οι οποίες έχουν αναλάβει την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται επίσης στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 **ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 320

(πρώην άρθρο 277 της ΣΕΚ)

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και ο ετήσιος προϋπολογισμός καταρτίζονται σε ευρώ.

Άρθρο 321

(πρώην άρθρο 278 της ΣΕΚ)

Η Επιτροπή δύναται, με την επιφύλαξη ότι πληροφορεί σχετικά τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών να μεταφέρει στο νόμισμα ενός κράτους μέλους, τα στοιχεία ενεργητικού που κατέχει στο νόμισμα ενός άλλου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για τη χρησιμοποίησή τους για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται από τις Συνθήκες. Η Επιτροπή αποφεύγει, κατά το δυνατό, να προβαίνει σε τέτοιες μεταφορές, αν κατέχει στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα ή ρευστοποιήσιμα στο νόμισμα που χρειάζεται.

Η Επιτροπή επικοινωνεί με κάθε κράτος μέλος μέσω της αρχής την οποία αυτό ορίζει. Κατά την εκτέλεση των δημοσιονομικών πράξεων, προσφεύγει στην εκδοτική τράπεζα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή σε άλλον εξουσιοδοτημένο από αυτό οικονομικό οργανισμό.

Άρθρο 322

(πρώην άρθρο 279 της ΣΕΚ)

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, και μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, θεσπίζουν μέσω κανονισμών:

α) τους δημοσιονομικούς κανονισμούς που ρυθμίζουν ιδίως τις πρακτικές λεπτομέρειες κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού και παρουσίασης και ελέγχου των λογαριασμών,

β) τους κανόνες που οργανώνουν τον έλεγχο της ευθύνης των δημοσιονομικών φορέων, και ιδίως των διατακτών και των υπολόγων.

2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο, καθορίζει τους τρόπους και τη διαδικασία κατά τα οποία τα έσοδα του προϋπολογισμού που προβλέπονται από τη ρύθμιση περί ιδίων πόρων της Ένωσης τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής και προσδιορίζει τα εφαρμοστέα μέτρα προς αντιμετώπιση, εφόσον είναι ανάγκη, των ταμειακών αναγκών.

Άρθρο 323

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή μεριμνούν ώστε να είναι διαθέσιμα τα αναγκαία δημοσιονομικά μέσα που επιτρέπουν στην Ένωση να πληροί τις νομικές της υποχρεώσεις έναντι τρίτων.

Άρθρο 324

Στο πλαίσιο των διαδικασιών του προϋπολογισμού του παρόντος τίτλου, πραγματοποιούνται, με πρωτοβουλία της Επιτροπής τακτικές συναντήσεις μεταξύ των προέδρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Οι πρόεδροι λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την προώθηση του συντονισμού και της προσέγγισης των θέσεων των θεσμικών οργάνων των οποίων προεδρεύουν για να διευκολύνουν την εφαρμογή του παρόντος τίτλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Άρθρο 325

(πρώην άρθρο 280 της ΣΕΚ)

1. Η Ένωση και τα κράτη μέλη καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης,

λαμβάνοντας σύμφωνα με το παρόν άρθρο μέτρα τα οποία θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στα κράτη μέλη καθώς και στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των ιδίων οικονομικών συμφερόντων.

3. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων των Συνθηκών, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης κατά της απάτης. Για τον σκοπό αυτό, διοργανώνουν μαζί με την Επιτροπή, στενή και τακτική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα στους τομείς της πρόληψης και της καταπολέμησης της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης με σκοπό την παροχή αποτελεσματικής και ισοδύναμης προστασίας στα κράτη μέλη καθώς και στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.

5. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, υποβάλλει κατ' έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τα μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.